

und die sogenannte formale Bildung". S tem spisom je vnovič izproženo vprašanje, kolik pomen in kako vrednost ima učenje latinščine. To vprašanje je že staro; provzročilo je že nebroj kontroverz, poklicalo v življenje že cele biblioteke polemičnih spisov. Novih argumentov tudi prof. Fuchs ni navedel, a zbral je vse najvažnejše ugovore v prepričevalno celoto. Zato zasluži ta spis zanimanje interesentov.

— **Umrljivljen** je profesor cerkvenega prava na graškem vseučilišču, dr. Friderik Theuer, ter mu je o tej priliki podeljen naslov dvornega svetnika.

— **Vseučilišče v Afriki.** Prihodnje leto se otvori v Alžiru severnoafriško vseučilišče. Pravzaprav se le takozvani *ecoles superieurs* preosnuje v vseučilišče. Na novem vseučilišču se osnujejo ne samo učene, temveč tudi jako praktične stolice, zaradi česar bo obisk brezdvomno jako velik.

— **Nemški „Schulverein“** šteje že nad 1000 podružnic. Samo v tekočem letu 1907. so ustanovili 101 novo podružnico.

— **Štatistika slovenskega visokošolskega dijaštva** za l. 1906./07. Preteklo leto je bilo vseh slovenskih visokošolcev 672. Med temi je bilo 352 pravnikov, 49 medicincev, 165 modroslovcev, 63 tehnikov, 10 veterinarcev, 17 agronomov, 3 eksportni akademiki, 4 trg. akademiki, 5 montancev, 1 farmacevt, 5 konservatoristov, 1 akad. slikar in 1 slušatelj pedagogija. 377 jih študira na Dunaju, 205 v Gradu, 79 v Pragi, 11 pa po drugih mestih.

— **Slovenska šola v Aleksandriji** je bila otvorjena 2. t. m. Sedaj poučujeta dve učiteljici, potem pridejo — šolske sestre!

— **Podržavljenje slovenske šole v Trstu.** „Slovenec“ je dobil z Dunaja poročilo, da je podržavljenje slovenske šole v Trstu gotova stvar.

— **Učiteljice na Nemškem.** Na Nemškem imajo glasom najnovejše statistike 59.187 javnih ljudskih šol z 8.924.779 otroki. Od teh je dobra polovica deklic. Na vseh teh šolah poučuje 124.027 učiteljev in 22.513 učiteljic. Učiteljic je potemtakem le 15% vsega učiteljstva. V kneževini Lippe sploh ni nobene učiteljice na javni šoli. V kraljevini Saksonski jih je le 3,8%, v Weimarju pa celo le 1,5%. Največ učiteljic je v Berlinu, v renski pokrajini in na Westfalskem.

Raznoterosti.

× **Zaradi udarca po glavi je oslepel** neki deček v Hebu na Češkem. Deček se je igral z drugimi otroki. Med igro se je sprl z nekim tovarišem, ki ga je udaril po glavi. — Dečka se prenesli domov v posteljo, kjer je obležal nezavesten. Šele čez dva dni se je zbudil iz nezavesti; toda bil je popolnoma slep.

× **Letno število časopisov.** Število listov, ki izhajajo vsak dan, znaša na leto na vsi zemlji dvanajst milijard. Za te liste je potrebno 800.000 kilogramov papirja. Najstarejši list na svetu je, kakor zatrjujejo, kitajski list „Kin-Pav“, ki izhaja v Pekingju in je nedavno tega slavil že svojo tisočletnico.

× **Čikago** je še primeroma prav mlado ameriško mesto, a prebivalstvo se mu tako naglo množi, da preti prekositi kmalu Novi Jork. Lani se je število prebivalstva pomnožilo za 66.500 duš, tako da šteje danes Čikago 2½ milijona duš. Ker je mesto v nepregledni ravnini ter ni nikjer ovir za razširjenje, je naravno, da se bo mesto tudi prihodnja leta v enaki meri širilo. Še bolj rapidno pa se bo širilo mesto, ako se res zveže mesto po kanalu z morjem.

× **Vera ali klerikalizem?** „Freie Schule“ poroča: Župnik Kratochwill v Rudi na Češkem je imel pred kratkim pridigo, v kateri je govoril o razbojnikih, ki sta bila križana z Jezusom. Podal je pri tem sledečo kulturno zgodovinsko jako dragoceno razjasnitev: „Desni razbojnik se je poboljšal, levi je pa ostal falot celo v smrti. In veste, predragi, kaj ga je tako pokvarilo? Dokler je bil še mlad, je bil dober, tudi kot mladenič je bil še dober, ko pa je stopil v moško dobo, je bral brezverske časopise in ti so ga tako pokvarili, da je postal falot. Glejte, predragi, kaj vse vzmorejo slabi časopisi!“ Doslej še ni nihče vedel, da so bili ob Kristovem času časopisi. Župnik Kratochwill zasluži odlikovanje za svojo novost!

× **Zvišanje plač častnikom avstro-ogrskemu armade** se izvede tako, da se porabi 84% dovoljenega poviška za častnike od stotnika navzdol, 8% za majorje in 8% za šarže naprej od polkovnika.

× **Vztrajnost pisanja.** Razume se, piše neki francoski profesor, da ljudje, ko pišejo, niti ne pomislijo na to, koliko sile potrosijo in koliko delo izvedejo. Oseba, ki piše s srednjo hitrostjo, napiše v eni minuti 30 besed, kar predstavlja dolžino 5 metrov, ako se uračunajo tudi vse krive črte. To čini nadalje 3000 besed na uro, 30.000 besed na dan, ako se računa deseturno dnevno delo, ali to tvori na leto 1095 kilometrov.

× **Brazilijska**, ki sestoji iz dvajset držav in glavnega zveznega mesta Rio de Janeiro, ima 9.261.000 štirjaških kilometrov, to je nad polovico vse Južne Amerike, in 20 milijonov prebivalcev. Ako bi bila Brazilijska tako obljubena kakor je Avstro-Ogrska, bi imela 700 milijonov prebivalcev.

Listnica uredništva.

Gosp. Anton Valentič, učitelj v p. in šolski ravnatelj v Trstu: Izjavljamo, da niste Vi pisali „Pisma iz Trsta“, ki je priobčeno v 38. številki našega lista, in da niste niti Vi niti kdorkoli iz Vaše rodovine v nikakršni zvezi z napominanim člankom.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 2918.

Kranjsko.

147 1

Na enorazredni ljudski šoli v Hruševju se razpisuje s tem učno mesto v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo predpisanim putem do 8. novembra 1907.

Prosileci, ki v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni, dne 7. oktobra 1907.

Št. 1396.

(148) 1

V litjskem okraju se razpisuje s tem učno mesto na dvorazredni ljudski šoli v Vačah v stalno, oziroma začasno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim putem do dne 15. novembra 1907.

Prosileci za stalno nameščenje, ki v kranjski javni službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

C. kr. okr. šolski svet v Litiji, dne 11. oktobra 1907.

Zahvala.

Za izredno čast, ki je došla našemu ljubljencu

Cirilu Benediku

učiteljskega tretjeletnika

na njegovi zadnji poti se iskreno zahvaljujejo vdano podpisani; osobita zahvala p. n. gospodu ravnatelju učiteljskega in p. n. gospodom profesorjem, ki so spremeljali rajnika do groba, dalje gg. pevcem-učiteljskega in udeležbo vsem, ki so od daleč in blizu prišli počastiti in se posloviti od našega dragega Cirila, srčna Vam hvala; blagovolite ga ohraniti v blagem spominu.

(151) 1

Žaljuči sorodniki.

Panorama kosmorama
Dvorski trg št. 3 (pod „Narodno kavarno“).

Od 20. oktobra do vstetega 26. oktobra 1907: 138 4

Pariz.